

Juridisch humanisme en costumiere acculturatie : Inhouds- en vormbepalende factoren van de Antwerpse "Consuetudines Compilatae" (1608) en het "Gelderse Land- en Stadsrecht" (1620)

Citation for published version (APA):

van Hofstraeten, B. (2008). *Juridisch humanisme en costumiere acculturatie : Inhouds- en vormbepalende factoren van de Antwerpse "Consuetudines Compilatae" (1608) en het "Gelderse Land- en Stadsrecht" (1620)*. Datawyse / Universitaire Pers Maastricht.

Document status and date:

Published: 01/01/2008

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Download date: 31 Oct. 2020

STELLINGEN

BEHORENDE BIJ HET PROEFSCHRIFT

JURIDISCH HUMANISME EN COSTUMIERE ACCULTURATIE
INHOUDS- EN VORMBEPALENDE FACTOREN VAN DE ANTWERPSE *CONSUETUDINES*
COMPILATAE (1608) EN HET *GELDERSE LAND- EN STADSRECHT* (1620)

BRAM VAN HOFSTRAETEN

1. Ook binnen het costumiere veld laten de verworvenheden van het juridisch humanisme zich voelen. Naast een tendens tot systematiseren manifesteert de invloed van de *mos gallicus* zich tevens in een ontvoogde grondhouding waarbij zich een autoritatieve degradatie van het Romeinse recht voordoet welke op haar beurt ruimte creëert voor een doorgedreven rationalisatie van het geredigeerde gewoonterecht.
2. De Antwerpse variant van het juridisch humanisme is niet extreem, maar bewandelt een gematigde en pragmatische *via media*. Deze combineert een kritische grondhouding met de bartolistische bruikbaarheid van het *Corpus Iuris* voor zover dit rationeel en *non a contrario* de lokale gebruiken is.
3. Anno 1608 kan te Antwerpen de zuiverheid van de gewoonte niet langer gegarandeerd worden. Naast een reële lexificatie en verwetenschappelijking van het geredigeerde *ius proprium* is hiervoor tevens de inmenging van de Antwerpse magistraat en de invloed van buitenlandse costumen bij het redactieproces verantwoordelijk.
4. De materiële receptie van onder meer Franse rechtsgeleerde opinies en koninklijke wetgeving toont aan dat penetratie via politieke en mogelijk ook confessionele grenzen binnen Europa nog steeds bestaande is in de zeventiende eeuw.
5. In het licht van de unificatie van het recht binnen de Nederlanden mag het fenomeen van costumiere acculturatie niet langer onderschat worden. De tandem Antwerpen-Roermond is slechts een eerste kennismaking met een ruimer -nog te ontginnen- *terra incognita*.
6. Een onderzoek op basis van het gebruik van allegaties als weerspiegeling van het heersende intellectuele klimaat leent zich beter tot het schrijven van het rechtshistorische verhaal dan een analytische studie van bibliotheekcatalogi.
7. De aandacht die actoren uit het verleden krijgen in de hedendaagse historiografie is niet altijd representatief voor hun historisch belang. Niet hij die schrijft blijft, maar wel diegene over wie geschreven wordt.
8. De reconstructie van het verleden behoeft in de eerste plaats bruikbare bouwstenen. Het bronnenmateriaal en niet de plannen van de architect bepalen het uitzicht van het bouwwerk.
9. In zijn maniakale zoektocht naar een perfect veilige samenleving, plaatst de hedendaagse *homo praescribens* zich in een gouden kooi.
10. Niet alleen de wereld is klein, ook de geschiedenis ervan. Voor hen voor wie het nu allemaal reeds te snel gaat, liggen nog harde tijden in het verschiet. In het licht van de oneindigheid staat de mens immers nog maar in zijn kinderschoenen.